

PREDSLOV

Sociálny, alebo liberálny štát? / 5

1. KAPITOLA

Sociálny štát / 11

- 1.1 Zvoliť pre Slovensko optimálny cieľový rozvojový model / 12
- 1.2 Sociálny štát v 21. storočí čakajú zmeny / 20
- 1.3 Zápas dvoch názorových prúdov vízií liberalizmu a liberálneho štátu a koncepcií sociálne orientovaného štátu s trhovou ekonomikou / 33
- 1.4 Modernizácia európskeho sociálneho systému / 36
- 1.5 Kritika sociálneho štátu a sociálne trhového hospodárstva zo strany liberálov je orientovaná spravidla politicky / 38
- 1.6 Model sociálne trhovej ekonomiky a sociálneho štátu zapustil v Európe hlboké korene / 39
- 1.7 Slovenský rozvojový model / 40
- 1.8 Ako ďalej v hľadaní a upevňovaní opodstatnených ciest rozvoja / 42
- 1.9 Porovnanie úspešnosti a neúspešnosti liberálneho a sociálne-demokratického modelu rozvoja / 48
- 1.10 Trendy ekonomického a sociálneho rozvoja / 50
- 1.11 Vládny program modelu sociálne trhovej ekonomiky a budovaniu sociálneho štátu / 55
- 1.12 Vstup do EÚ vyžaduje riešiť sociálnu sféru z iných pohľadov / 60
- 1.13 V praxi sa zámer budovania sociálneho štátu na Slovensku postupne aj realizuje / 63

2. KAPITOLA

Liberálny štát / 74

- 2.1 Liberalizmus ako ideový smer / 74
- 2.2 Ideálne fungujúci liberálny štát a realita v praxi / 74
- 2.3 V súčasnosti treba rozlišovať najmenej dva hlavné prístupy k liberalizmu / 78
- 2.4 Ako liberalizmus prispel v USA k mýtu amerického štátu blahobytu a v Európe k reálnemu sociálnemu štátu / 78
- 2.5 Americký liberálny model / 80
- 2.6 Britský model anglosaského neoliberalizmu / 83
- 2.7 Írsky rozvojový model / 83
- 2.8 Osvietený korporatívny model nemeckého kapitalizmu a štátu / 84
- 2.9 Posun k pravicovému riešeniu problémov vo Francúzsku / 85
- 2.10 V Taliansku vidieť posun doľava / 86
- 2.11 Liberalizmus by mal prameniť z liberálnych ideí / 86
- 2.12 Reformy súvisia so zdravou mierou liberalizmu (ekonomického či sociálneho) / 87
- 2.13 Hľadanie pravdy v predvolebnom období a tesne po voľbách / 88

- 2.14 Treba viac hovoriť o vzťahu ekonomiky k sociálnemu rozvoju / 89
- 2.15 Experiment budovania liberálneho štátu za vlády Mikuláša Dzurindu / 90
- 2.16 Ako doterajšie reformy ovplyvnili funkčnosť systému s dosahom na ľudí / 92
- 2.17 Hľadať rovnováhu záujmov v procese liberalizácie / 93
- 2.18 Nezdravá miera liberalizácie v reformách prehlbuje rozdiely medzi regiónmi / 95
- 2.19 Reformný proces je nutné odpolitizovať a zveriť ho predovšetkým do rúk odborníkom / 96
- 2.20 V reforme treba urobiť viac systémových zmien / 98
- 2.21 Reformy v prospech občana? / 99
- 2.22 Na zhodnotenie čaká rýchlostná privatizácia pod taktovkou liberálnej vlády / 100
- 2.23 Hospodársky rast a životná úroveň obyvateľstva / 102
- 2.24 Problémové oblasti reforiem Dzurindovej vlády / 103
- 2.25 Liberálna reforma v sociálnej sfére nedostatočne zohľadňovala humanizačné hľadisko / 106
- 2.26 Ani Dzurindova vláda to nemala pri presadzovaní liberálnych reforiem ľahké / 109
- 2.27 Nemožno ignorovať kritiku liberálnych reforiem Slovenska / 110
- 2.28 Nekompatibilita prístupov v reformách / 113
- 2.29 Reformný proces na Slovensku súvisí aj s reformami v okolitých štátoch / 113
- 2.30 Treba objektívnejší pohľad na posudzovanie tempa a rozsahu sociálnej reformy / 115
- 2.31 Značné problémy sa očakávajú z nedostatočne premyslenej reformy v zdravotníctve / 115
- 2.32 Obavy vznikli aj v súvislosti so zavádzaním dôchodkovej reformy / 116
- 2.33 Zámer odstrániť korupčný liberálny neporiadok / 116
- 2.34 Hodnotenie Dzurindovej cesty transformácie / 120
- 2.35 Liberáli po prehratých voľbách sa nevzdávajú / 121
- 2.36 Najväčšiu dôveru pri uskutočnení zmeny zmien ľudia vložili do strany SMER – SD / 121
- 2.37 V očakávaní zmeny zmien / 122

3. KAPITOLA

Dolaďovanie, korekcia, pokračovanie či revízia reforiem / 124

- 3.1 Čo všetko reformy ľuďom priniesli / 124
- 3.2 Reformy v prospech občana? / 126
- 3.3 Vina politikov a politických strán alebo aj smerovania hospodárskej a sociálnej politiky / 129
- 3.4 Liberálne reformy neboli v dobrých rukách / 129
- 3.5 Predčasné voľby v júni 2006 a zmena rozvojovej koncepcie smerom k sociálnemu štátu / 130
- 3.6 Reforma školstva, celoživotného vzdelávania a zavedenie znalostnej ekonomiky / 131
- 3.7 Korekcia reformy zdravotníctva / 146
- 3.8 Korekcia reformy sociálneho systému / 155
- 3.9 Reforma sociálneho rozmeru (ne)zamestnanosti – Zákonníka práce / 163
- 3.10 Reforma rozvoja kultúry / 170

4. KAPITOLA

Koexistencia rozvojových modelov / 177

- 4.1 Trápenie Slovenska s modelmi rozvoja pri smerovaní krajiny do európskych štruktúr / 177
- 4.2 Treba zhodnotiť, ako doterajšie reformy ovplyvnili funkčnosť systému / 178
- 4.3 V súčasnosti Slovensko ešte nedozrelo, aby mohlo zodpovedne povedať, ktorý model je pre spoločnosť cieľový / 179
- 4.4 „Zmiešaný“ typ vlády / 180
- 4.5 Za meradlo úspešnosti modelu treba považovať súhlas či nesúhlas občanov s reformami / 180
- 4.6 Koexistencia ľavo-pravých rozvojových modelov / 181
- 4.7 Prečo dochádza k potrebe korigovania ideí a prístupov pri riešení modelu rozvoja / 182
- 4.8 Predčasné voľby v roku 2006 a očakávania so zmenou na iný, lepší rozvojový model / 183
- 4.9 Nové prístupy by sa mali prejaviť hlavne v stratégii rozvoja / 183

5. KAPITOLA

Karpatský kapitalizmus / 187

- 5.1 Sebareflexia nových štátov EÚ / 187
- 5.2 Vznik karpatského kapitalizmu a koniec liberalizmu karpatského typu / 197
- 5.3 Zanedbávaný politický a ľudský rozmer javov fungovania spoločnosti / 198
- 5.4 Zmeny, ktoré nastali, často boli sprevádzané chaotickým procesom reforiem / 201
- 5.5 Charakteristickou črtou karpatského kapitalizmu je zanedbávanie ľudského rozmeru fungovania spoločnosti / 203
- 5.6 Škandinávsky model je lepší / 206
- 5.7 Snahy o vytvorenie autonómie v Karpatskej kotline / 209
- 5.8 Odliv ľavičiarov k pravicovej politike – typická črta karpatského kapitalizmu / 217
- 5.9 Klon slovenského liberalizmu karpatského typu, ktorý vypestovali niektoré politické strany hlásiace sa k liberálnym hodnotám, sa mnohým nepozdáva / 218
- 5.10 V akých rukách boli liberálne reformy na Slovensku v období karpatského kapitalizmu? / 219
- 5.11 Voľby v karpatskom kapitalizme ako nástroj na získanie moci a rozdávanie sľubov / 227
- 5.12 Bratislava – Bratislava – Bratislava – ako sa vymaniť z praktík karpatského kapitalizmu / 230
- 5.13 Karpatský kapitalizmus a jeho nelichotivé prívlastky / 241
- 5.14 Dosah praktizovania karpatského kapitalizmu na ľudí / 250
- 5.15 Nemožno čakať rýchle výsledky v zápase s karpatským kapitalizmom a jeho nahradenie moderným sociálnym štátom / 252
- 5.16 Deformácia demokracie v karpatskom kapitalizme / 255
- 5.17 Ako česko-slovenská cesta transformácie položila základ pre karpatský kapitalizmus / 256
- 5.18 Česká cesta transformácie / 257
- 5.19 Slovenská liberálna cesta transformácie / 260
- 5.20 Maďarská cesta transformácie / 263
- 5.21 Poľský model transformácie / 265

- 5.22 Slovinský model transformácie / 266
- 5.23 Makroekonomický vývoj v pobaltských republikách / 267
- 5.24 Čínsky model ľudového kapitalizmu / 268
- 5.25 Ruský model (ruská cesta) rozvoja / 269
- 5.26 Zápas s karpatským kapitalizmom za jeho transformáciu na moderný sociálny štát európskeho typu / 270

6. KAPITOLA

Reforma EÚ – zmení sa koncepcia „sociálnej Európy“? / 272

- 6.1 Berlínska deklarácia mala korunovať ochotu k dohode / 273
- 6.2 Eurokríza spôsobená umŕtvnenou euroústavou / 275
- 6.3 Kľúčovým dokumentom, ktorý by mal vzťahy Únie a členských štátov riešiť, je reformná zmluva pomenovaná ako Lisabonská zmluva / 276
- 6.4 Reformná zmluva má zachovať až 95 percent obsahu stroskotanej ústavy / 276
- 6.5 Reformná zmluva možno vytvorí priestor pre lepší štart Únie v oblasti ekonomiky / 278
- 6.6 Neviditeľnú ruku liberálneho trhu postupne nahrádza viditeľnejšia a transparentnejšia trhová regulačná ruka EÚ / 280
- 6.7 Kompatibilitnosť rozvojových stratégií v smerovaní reforiem / 284
- 6.8 Aj keď rozšírením Západ aj Východ získali, predsudky ešte zostávajú / 286
- 6.9 Nielen ekonomika vyžaduje reformu EÚ / 286
- 6.10 Rozširovanie Únie / 288
- 6.11 Otázka modelu integrácie prisťahovalcov, pohybu migrantov a návalov utečencov / 290
- 6.12 Reforma v EÚ mala by odstrániť obavy zo vzniku nestability v Európe / 294
- 6.13 Zdroje potenciálneho napätia / 295
- 6.14 Občania európskych štátov vrátane Slovenska sa pozerajú na Európsku úniu s dôverou / 296

7. KAPITOLA

Globálne témy, ktoré treba riešiť v liberálnych či sociálnych štátoch / 298

- 7.1 Zápas o líderstvo veľmoci vo svete ovplyvňuje aj voľbu modelu rozvoja / 299
- 7.2 Europeizácia – ako ďalej / 310
- 7.3 Lisabonská zmluva a zápas o spoločné európske hodnoty a spoločnú európsku kultúru / 312
- 7.4 Eurozóna – euro / 318
- 7.5 Eurofondy / 325
- 7.6 Lisabonská stratégia, európska vízia a rozvojové stratégie / 325
- 7.7 Globalizácia nie je naklonená sociálnemu štátu / 328
- 7.8 Energetická bezpečnosť Európy / 331
- 7.9 Sociálny štát sa musí vyrovnávať s prehľbovaním priepasti medzi generáciami / 332
- 7.10 Globálne otepľovanie a klimatické zmeny viac zaujímajú sociálny štát a menej liberálny štát / 341
- 7.11 Snaha USA budovať americké radarové a raketové základne v niektorých krajinách EÚ / 346
- 7.12 Hrmenie nad Kosovom / 347

Vízia a stratégia sociálno-ekonomického rozvoja v sociálnom štáte / 350

8.1 Zápas o víziu smerovania EÚ / 350

8.2 Východiskom by mohla byť dlhodobá vízia a stratégia rozvoja / 352

8.3 Témy na diskusiu pri tvorbe vízie a stratégie / 356

8.4 Treba urobiť medzibilanciu a navrhnúť možné riešenia, ako ďalej / 358

Bibliografia / 361

Odborné práce autora / 364

O autorovi / 371

About the author / 373

Contents / 375
